

I M O B A

Stanovisko společnosti IMOBA, a.s. k závěrečné zprávě OLAF ve věci projektu Farma Čapí Hnízdo

Společnost IMOBA, a.s. k závěrečné zprávě Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) ve věci projektu Farma Čapí hnízdo uvádí následující:

1. Společnost byla o zahájení vyšetřování úřadem OLAF informována až na jeho samém konci, a to pouhé tři měsíce před vydáním závěrečné zprávy. Společnosti IMOBA nebylo nikdy sděleno, jaký skutek úřad OLAF vyšetřuje, opakovaně jí nebylo umožněno nahlédnout do spisu a v rozporu s evropskými předpisy jí ani nebylo umožněno vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se jí týkaly. Společnost IMOBA proto nepřekvapuje, že o setrvalém porušování procesních práv vyplývajících z Listiny základních práv EU i dalších právních předpisů EU se v závěrečné zprávě mlčí. Není přitom žádným tajemstvím, že **pro nerespektování procesních práv účastníků bývá OLAF pravidelně kritizován, mimo jiné i evropským ombudsmanem.**
2. Úřad OLAF ve zprávě zcela opomněl uvést několik zásadních námitek společnosti IMOBA, z nichž lze uvést zejména námitku absence pravomoci úřadu OLAF vést vyšetřování s ohledem na základní princip evropského práva, podle něhož (zjednodušeně řečeno) Evropská unie nemá pravomoc tam, kde se věcí dostatečným způsobem mohou zabývat národní orgány. Společnost IMOBA má za to, že ke stejnému závěru došli nevědomky i nahlížející členové Mandátového a imunitního výboru, když konstatovali, že jim uváděné podklady již byly známy z policejního spisu a že zpráva je jeho shrnutím.
3. Teprve v souvislosti s vydáním závěrečné zprávy vyšel najevo kompletní okruh osob považovaných za dotčené (tedy podezřelé) ze spáchání podvodu, úplatkářství nebo jiného protiprávního jednání ohrožujícího finanční zájmy Unie. IMOBA konstatuje, že **ani Andrej Babiš, ani Jaroslav Faltýnek nebyli úřadem OLAF označeni jako osoby dotčené vyšetřováním a OLAF je tudíž z ničeho nepodezírá.**
4. Ohledně společnosti IMOBA je pak zařazení mezi osoby dotčené už na první pohled v příkrém rozporu se základní zásadou právního státu nullum crimen sine lege, tedy že lze stíhat pouze činy, které zákon za trestné označuje. Společnost Farma Čapí hnízdo, natož její právní nástupce společnost IMOBA, se totiž nemohla jako právnická osoba žádného deliktu v dané době dopustit, když trestní odpovědnost právnických osob v dané době neexistovala, a nemůže být tudíž ani osobou podezíranou ze spáchání trestného činu. Sám **Soudní dvůr Evropské unie se počátkem prosince loňského roku vyjádřil v tom smyslu, že takový postup evropských orgánů je protiprávní.**

I M O B A

5. K závěrům úřadu OLAF společnost IMOBA podotýká, že nehledě na četné mediální dezinformace není pravdou, že vyšetřovatelé OLAF v závěrečné zprávě tvrdí, že došlo ke spáchání trestného činu podvodu. Závěry OLAFu jsou zcela jiné. Úřad OLAF koneckonců nemá pravomoc rozhodovat o spáchání trestného činu.
6. S politováním je nutno uvést, že OLAF konstatuje dílčí závěry, které nemají oporu v právní úpravě ani ve shromážděných podkladech a jsou v přímém rozporu s předpisy platnými v roce 2008, kdy bylo požádáno o dotaci.
7. Společnost IMOBA upozorňuje, že OLAF si právo svévolně dotvořil, a to za pomoci judikatury a příručky Evropské komise z let 2014 až 2016, tedy z dokumentů, které vznikly až několik let po přiznání dotace.
8. Pokud Evropská komise (jmenovitě OLAF) měla za to, že pravidla jsou zcela jiná, než jaká se uvádí v Doporučení Komise (jak to nyní požaduje úřad OLAF po dotčených osobách), pak sama uvedla Farmu Čapí hnízdo a spoustu dalších žadatelů v omyl a měla by vést spíše své vlastní interní vyšetřování, neboť sama nedostala své povinnosti řádně chránit finanční zájmy EU. Společnost IMOBA na tuto okolnost v rámci svého vyjádření marně opakovaně upozorňovala.
9. Závěry jsou alarmující zejména pro veškeré žadatele o dotace a jejich příjemce. Ukazují totiž, že se nelze spoléhat ani na znění právních předpisů Evropské unie platných v době podání žádosti a v době čerpání dotace, ani na to, že v procesu získání dotace je žadatel na případné nedostatky jeho žádosti upozorněn poskytovatelem dotace.
10. Závěrečná zpráva uvádí pouze následující dílčí závěry, které však musí zaskočit každou osobou znalou práva platného v roce 2008 a dotačních podmínek:
 - a) Rodinné vazby mezi společníky žadatele o dotaci a společníky jiné společnosti, která je velkým podnikem, samy o sobě znamenají, že žadatel je velkým podnikem. Tento závěr je v příkrém rozporu se zněním Doporučení Komise o definici malého a středního podniku. OLAF s odkazem na příručku Komise z roku 2016(!) konstatoval, že se jedná o výklad zastávaný Evropskou komisí. Přestože jakékoliv konstatování o existenci propojení přes fyzické osoby by při pečlivé aplikaci práva vyžadovalo, aby mezi společnostmi existoval některý z korporálních vztahů popsanych v čl. 3 odst. 3 přílohy Doporučení Komise, a dále obstarání ekonomické analýzy za účelem zjištění, zda Farma Čapí hnízdo a Agrofert podnikaly v roce 2008 na stejných či sousedních relevantních trzích, OLAF bezdůvodně a účelově tyto podmínky stanovené v Doporučení Komise zamlčuje a žádnou ekonomickou analýzu neprovedl a ani si ji neobstaral.
 - b) Dále OLAF konstatuje, že forma akcií na majitele je v rozporu s obecným principem transparentnosti, který se aplikuje na použití evropských zdrojů, neboť neumožňovala kontinuální sledování naplnění podmínek definice malého podniku. K tomu lze říci jen to, že se

I M O B A

jedná o konstatování, se kterým se společnost IMOBA setkává poprvé. V dotačních podmínkách, smlouvě ani právních předpisech v roce 2008 tuto formu akcí za nežádoucí ani zakázanou nikdo nepovažoval. Pro společnost IMOBA je nepochopitelné, proč u jiných příjemců dotací to doposud nevadilo a proč tedy Farmě Čapí hnízdo byla dotace poskytnuta, když Regionální rada věděla, že společnost má vydány akcie na majitele. Zřejmě by se nicméně všechny společnosti, které získaly dotace v době, kdy měly akcie na majitele, měly začít obávat dalšího postupu českých a evropských orgánů.

- c) Dále OLAF konstatuje, že tím, že byly převedeny akcie společnosti ZZN Agro Pelhřimov, a.s. (pozdější Farma Čapí hnízdo) na nové majitele, byly uměle vytvořeny podmínky pro získání výhody, která není ve zprávě dále specifikována, ale zřejmě měl OLAF namysli splnění dotačních podmínek. Jinými slovy, pokud velký podnik převede akcie a společnost tak získá statut malého podniku, jedná se o nežádoucí jednání. Společnosti IMOBA je naprosto nejasné, o co tento svůj závěr úřad OLAF opírá, neboť v právních předpisech ani judikatuře jej nelze nalézt, a popírá nezadatelné ústavní právo každého akcionáře činit, co zákon nezakazuje a nakládat se svým majetkem. Na druhé straně však z tohoto závěru jednoznačně vyplývá, že FČH ani členové představenstva nemohli spáchat žádný delikt, neboť **OLAF potvrzuje, že společnost Farma Čapí hnízdo se stala malým podnikem oprávněným o dotaci žádat.**
- d) Co se týče skutečností souvisejících s údajným podezřením úřadu OLAF, pak je dotčeným osobám vytýkáno pouze to, že:
- I. Členové statutárního orgánu příjemce dotace učinili v roce 2008 prohlášení, podle kterého v předchozím účetním období nedošlo ve společnosti Farma Čapí hnízdo k žádným změnám. Skutečnost, že se žadatel stal v průběhu roku 2007 akciovou společností s akciemi na majitele, stejně jako že jediným společníkem bývala společnost z holdingu Agrofert, však musela být dotačnímu orgánu zjevná již z výpisu této společnosti z obchodního rejstříku. Navíc se jedná o neuvěřitelně nelogický závěr potud, že OLAF na jednu stranu podezírá manažery příjemce dotace ze zatajování informací, které měly údajně potvrzovat, že příjemce dotace je velkým podnikem (což nebyl), na druhou stranu však stejným osobám vyčítá učinění prohlášení, které interpretuje tak, že se u příjemce dotace nic nezměnilo od doby, kdy ještě byl součástí takového velkého podniku. Je zjevné, že na těchto základech spáchání jakéhokoliv podvodu vůči dotačnímu orgánu stavět nelze,
 - II. Smlouva o úvěru předložená Regionální radě nebyla poskytnuta kompletní. Společnost IMOBA je přesvědčena, že Regionální radě byla předložena smlouva kompletní, neboť Regionální rada nikdy společnost Farma Čapí hnízdo neinformovala, že by jí jakákoliv část chyběla a nic si dodatečně nevyžádala. Pokud část smlouvy skutečně chyběla, pak Regionální rada smlouvu o úvěru evidentně vůbec nečetla (jinak by si chybějící části musela všimnout), a ať už by v ní bylo cokoli, nemohlo to mít na poskytnutí dotace žádný dopad. Je navíc

I M O B A

evidentní, že poskytnutí ručení Agrofertu ani zástavní právo k pronajatým pozemkům nemohlo mít vůbec žádný dopad na posouzení charakteru podniku jako malého, neboť dle Doporučení Komise žádný vztah tohoto druhu nebyl relevantní a Regionální rada by musela mít věštecké schopnosti, aby relevanci takových vztahů v roce 2008 předvíдалa.

11. Lze tedy shrnout, že výsledkem vyšetřování OLAF je pouhý soupis velmi nepřesvědčivých tvrzení, která by v právním státě neměla mít místo.
12. Za pozoruhodnou považuje společnost IMOBA i poznámku úřadu OLAF, podle které se někteří čeští politici pokoušeli u evropských institucí „prolobovat“ navýšení podílu finančních prostředků na projekty, které by v programovém období let 2007–2013 mohly čerpat velké podniky, a to na úkor malých a středních podniků. Ačkoliv OLAF nespécifikoval, o které politiky šlo, respektive dokonce konstatoval, že tuto okolnost dále nešetřil, časově se muselo jednat o období vlád vedených ČSSD či ODS.
13. Společnost IMOBA závěrem konstatuje, že jsou pro ni zjištění obsažená v závěrečné zprávě značně překvapivá, a to tím spíše, že podmínky udělení dotace byly v minulosti opakovaně kontrolovány ze strany Regionální rady i auditního orgánu, které neshledaly žádné podstatné pochybení.
14. **S ohledem na shora uvedené společnost IMOBA musí konstatovat, že vzhledem ke způsobu provádění vyšetřování i zpracování závěrečné zprávy ztratila vůči úřadu OLAF veškerou důvěru.**

Představenstvo IMOBA, a.s.